לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי

ספר

נעימות אליעזר

פרשת ויצא

נתחבר ע"י

ה' אליעזר זוסיא רובין

לזכר נשמת רבותינו הק'

רבי אליעזר זוסיא בן ישראל אברהם זצ"ל

רבי ישראל אברהם בן אליעזר זוסיא זצ"ל

מסקולען

סְקוּלֶען

©

כל הזכויות שמורות
למכון נעימות אליעזר סקולען בארה"ק
ואין רשות לצלם או לתרגם או להעתיק
למאגר מידע אפילו חלק מן הספר ללא אישור בכתב

copyright by mechon nemois eliezer skulen. beth shemesh.
rubin

in all countries subscribing to the international copyright union.

PRINTED IN ISRAEL

יצא לאור העולם ע"י

מכון נעימות אליעזר בארה"ק

053–415–2636

הסכמת הרב קלמן ווייס שליט"א
מו"ץ העדה החרדית

בס"ד <u>כ"ז שבט תשפ"א</u>

הנני בזה בשורות האלה לחזק ולאמץ את ידי הבה"ח החשוב והיקר ירא שמים ובעל מדות תרומיות דבוק בלו"נ ברבותינו הק' מסקולען זי"ע ולהבל"ח לכ"ק האדמורי"ם ממשיכי דרכם שליט"א

כמר אליעזר זוסיא רובין ני"ו

אשר ליקט ואיזן דבריהם הקדושים של האדמורי"ם מסקולען זצוק"ל במשך שנים על ענינים שונים בתורה ועבודת השי"ת וכן במה שהביאו מספה"ק תלמידי הבעש"ט הק' בענינים רמים אלו והבה"ח החשוב הנ"ל תורגם אותם ללשון "האידיש" שיהא שימה בפיהם של רבים אשר אינם מבינים בלה"ק

ונקרא שמו "נעימות אליעזר"

ודבר גדול מאד עשה בעמיו לקרב דבריהם הק' אשר מלאים ביר"ש וקדושה בדברים היוצאים מלב טהור וקדוש שבודאי יכנסו ללבם של ישראל לקרבם לעבוד"ה ולתורה וקדושה וע"כ גם ידי תכון עמו להוציא לאור ספר הקדוש הזה ויזכה להפיץ תורתם בקרב ישראל מתוך נחת ובריות גופא ברוב הצלחה וסייעתא דשמיא בכל הענינים אמן:

הכו"ח לכבוד התורה וצדיקי הדור:

קלונימוס קלמן ווייס

הסכמת אב"ד קאסאן שליט"א
מו"ץ העדה החרדית

הנני מצטרף להנ"ל והשי"ת יעזור להרחיב גבולי הקדושה ויתקדש שם שמים בעולם ובזכות זה נזכה בקרוב להתגלות מלך המשיח בב"א:

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ שליט"א

דער אייבערשטער זאל העלפן אז מ'זאל זיך קענען מתחזק זיין און מתרומם זיין אויפן דרך פון אונזערע הייליגע רבי'ס "לבית סקולען", און אין סקולען איז דאך אסאך אסאך לייכטער זיך צו מתרומם זיין, ווייל די זיס'קייט דארטן איז דאך גאר גאר הויעך און דערהויבן און ליכטיג, און איך בין זיכער אז פון אויבן וועלן זיי משפיע זיין שפע עבודת השם פאר די אלע וואס וועלן לערנען אין דעם הייליגן ספר.

[והוסיף: ס'איז מיר שווער "נישט" צו חתמ'נען אויף אזאנ'ס].

יעקב בהה"ר מוהר"א זצללה"ה

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מדושינסקיא שליט"א

הנני בזה לחזק ולאמץ ידי הבה"ח היקר זוכה ומזכה את הרבים
כמר אליעזר זוסיא רובין נרו יאיר ויזרח
יהי ד"א עמו בכל אשר יפנה, ויצליח דרכו הטובה על דרך רבותיו הקדושים אשר האירו את ישראל בנועם אמרותיהם וזמירותיהם, ויזכה לראות ברכה בעמלו מתוך הרחבת הדעת וטוב לב תמיד לאויושט"א:

המברך בברכת אהבה
[illegible handwritten signature]

הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען מאנסי שליט"א

בעזהשי"ת [illegible]
[illegible] החשוב והנכבד [illegible] כמר אליעזר זוסיא רובין נ"י
[illegible] העלפן און שטארקן
כי טוב [illegible] השמחות ורוחניות [illegible] צו זיין [illegible]
[illegible] מחניך ברכה על פי [illegible] צו [illegible] עבדו את ה'
בשמחה [illegible] מצאת [illegible]
[illegible] טובות. מתוך הרחבת הדעת
ובריאות השלימות עד ביאת גואל צדק [illegible]
[illegible]
[illegible] החשוב נ"י
[illegible] מאת ה' חן וחסד ורחמים
[illegible] הרה"צ מסקולען שליט"א
[illegible] הרה"צ שליט"א [illegible]
[illegible] צו זיין בשמחה
עבדו את ה' [illegible] און [illegible]
[illegible]

הסכמת רב דקהל אש תמיד בני ברק שליט"א

הנני באתי להמליץ טוב עבור הבה"ח חסידא ופרישא המפורסם
בתורותיו ומידות הטובות והישרות מתאבק באפר רגליהם כל צדיקי
הדור ובפרט כ"ק האדמורי"ם מסקולען
ה"ה שמו הולך לפניו

מוהר"ר אליעזר זוסיא רובין שליט"א

יה"ר שיזכה תמיד להפיץ מעינתיו חוצה ויזכה תמיד את הרבים בטוב
טעם ודעת ואך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו בחן של טעם זקנים
ויזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו אמן בב"א:

ידידו המכבדו בלב טוב

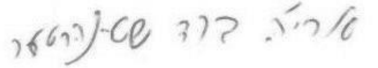

ורבינו זצ"ל היה אומר תמיד, שלפני שהולכים ללמוד צריכים לכוון לקיים מצות לימוד התורה, כי הרי מצות צריכות כוונה, וממילא וצריך אדם לומר קודם הלימוד בפה מלא:

הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזוּמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא שֶׁל לִמּוּד הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂתָם וַהֲרֵינִי עוֹשֶׂה מִצְוָה זוֹ כְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי וּכְדֵי לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וִיהִי נֹעַם יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

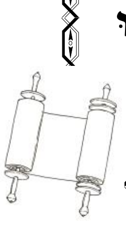

וכ"ק מרן רבינו זצ"ל
היה אומר תמיד בכל הזדמנות:

אז: "לְכוּ בָנִים" – אז ווען איר גייט אוועק פון די התעוררות, דעמאלט'ס: "שִׁמְעוּ לִי" – דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

ווייל בשעת ווען איר זענט דא, דעמאלט'ס זעה איך דאך שוין אליין אז איר הערט מיך אויס, נאר ווען איר גייט "אוועק".. דעמאלט'ס זאל אייך קלונגען אין די אויער'ן דאס וואס איר האט דא געהערט..!

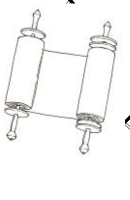

הקדמה

י'שמחו ה'חסידים ו'יגילו ה'משתוקקים לראות אור כי טוב מאמרי קודש מרז"ל קדושים אשר בארץ המה, ובשבח והודאה להשי"ת שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה אני מודה ומשבח לאדון כל על שזכיתי לגמור ספר "נעימות אליעזר" על התורה ומועדים באידיש אשר מיוסד על דברי חז"ל ועל דברי רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב הק' ותלמידי המגיד זצוק"ל, כדי שכל יהודי פשוט יזכה לשאוב מתורתם של רז"ל אשר מפיהם אנו חיים כל ימינו על אדמתינו, וכדי שכל יהודי פשוט יזכה לדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון.

והרי כבר ידוע ליודעי חן, כי אמרו רז"ל (יבמות צ"ז.) על כל האומר דבר שמועה מפיהם ששפתותיו דובבות בקבר, ובספר חסידים (ס' רכ"ד) איתא שהם מתפללין עליו שם וממליצים טובה עליו עכלה"ק.

ומודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי אשר זכיתי להוציא לאור ספר "נעימות אליעזר" על התורה ומועדים באידיש אשר מטרתו של הספר הוא אך ורק שכל יהודי יזכה לחיות עם "שויתי ה' לנגדי תמיד" בכל רגע ורגע ולקיים "בכל דרכיך דעהו" במלא מובן המלה.

וברוך הוא אלקינו אשר נתן סיעתא דשמיא בעמלי וזכיתי לראות ברכה בעמלי, אשר אחרי שנים רבות וארוכות זכיתי לברך על המוגמר ולזכות את הרבים בדברים פשוטים וברורים נראים לעינים בעניני עבודת השם יתברך תורה ותפילה ומידות טובות וישרות, ואכן שמע אלקים מתוך סיעתא דשמיא אשר הרגשתי בה על כל צעד ושעל במהלך חיבור ספר זה, ומתוך שבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלני, הנני עומד עתה ב"פתח השער" ומתחנן לפני בורא כל עולמים שכה יתן ה' וכה יוסיף ויזכני להעלות דבר נאה ומתוקן על שולחן חכמים, ולהוסיף דעת

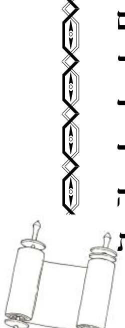

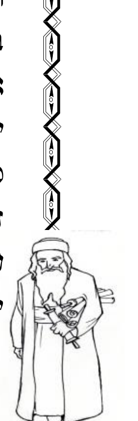

ותבונה ויראת ה׳ טהורה בתוך לבבות ישראל, ואל יצא מתחת ידי שום מכשול חס ושלום, רק יחזק את האמונה ואת הניצוץ היהודי אשר נמצא בתוך כל אחד ואחד מישראל, ובעזרת השם יתברך יהיה לתועלת הרבים, ובפרט לבחורי ואברכי חוץ לארץ שיותר קל להם ללמוד ספרים ״באידיש״, והרי כבר כתוב בתורתינו הק׳ בפרשה וילך (ל״א פ׳ י״ט): ״ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם״, פירוש שכל יהודי יזכה להבין ולהשכיל את התורה בשפה שהוא מבין טוב.

וכאן המקום לציין שכל הספר מתחילה עד הסוף נעשית ע״פ הוראת והדרכת גדולי ישראל על כל צעד ושעל, וזהו אינו רק ספר לקריאה גרידא, כי אם גם ספר של לימוד התורה באמת, יען כי הרי זה משפיע יראת שמים במדה גדושה על לבבות ישראל.

וכאן המקום להודות ולהלל לכל האנשים שעזרו ותרמו ותמכו למען הוצאת ספר זה, יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שיזכו לראות אך ורק תענוג ונחת דקדושה מכל יוצ״ח, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות באמת לאויושט״א.

ובצאתי אפרוש כפי אל ה׳ בתפילה שאזכה לישב באהלה של תורה ולהרביץ תורה ויראה כל ימי חיי, ואזכה לעבוד את השם יתברך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל מתוך שמחה של מצוה יחד עם כל ישראל, ואזכה להיות מאלו שמוסיפים יופי לכתר הגדול שנקרא תפארת ישרא״ל זרע אברה״ם אוהבו, מתוך הרחבת הדעת ומנוחה, ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא, עדי נזכה בקרוב ליעוד הנביא ומלאה הארץ דעה את ה׳ וברחמים גדולים אקבצך בביאת גואל צדק ובבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן:

אליעזר זוסיא רובין

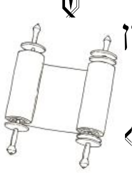

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ: עס שטייט פון צדיקים, אז דער פסוק דא גייט ארויף אויף: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה" – אז דער פסוק דא גייט ארויף אויף: "סְעוּדַת דָוִד מַלְכָּא מְשִׁיחָא", וואס מיר האבן דאך נישט קיין שום השגה אין די גרויס'קייט פון דעם הייליגן סעודה.

און עס איז דאך שוין טאקע באקאנט פאר יעדעם איינעם וואס צדיקים האבן געטייטש'ט אין דעם פסוק פון: "וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה" וגו', און דאס איז דאך, אז די ווארט: "סֻלָּם" – איז דאך ראשי תיבות: "**סְ**עוּדַת **לַ**וֵּה **מַ**לְכָּה", ווייל די סעודה וואס דוד המלך האט מתקן געווען וואס מען עסט מוצאי שבת קודש.. איז דאך גאר גאר חשוב און טייער אויבן אין הימל.

און צדיקים האבן דאך שוין באוויזן גאר גאר גרויסע מופתים ביי: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה", און זיי האבן דעמאלט'ס געטייטש'ט, אז: "סֻלָּם" – אז עס איז אמת טאקע אז די סעודה פון: "מְלַוֶּה מַלְכָּה" זעהט טאקע אויס: "מֻצָּב אַרְצָה" – אז עס איז אמת טאקע אז די סעודה פון: "מְלַוֶּה מַלְכָּה" זעהט טאקע אויס פון די קליינע מצוות, אבער אין אמת'ן איז דאך דאס: "וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה" – אבער אין אמת'ן איז דאך דאס: "בּוֹקַעַת וְעוֹלָה עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד", און מיר קענען דאך אין אמת'ן בכלל נישט משיג זיין די געוואלדיגע גרויסע שכר וואס מען איז זוכה ווען מען עסט: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה" א יעדע וואך ווי עס דארף צו זיין.

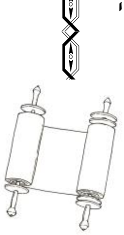

עד כדי כך.. אז עס ווערט דאך שוין געברענגט אין דעם הייליגן ספר שבחי הבעל שם טוב, אז דער הייליגער בעל שם טוב הק׳ האט אמאל צו געזאגט, אז ווער עס וועט עסן: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ כדת וכדין, און ער וועט מכבד דעם סעודה מיט גוטע מאכלים, און ער וועט צינדן ״פיר ליכט״ ביי דעם הייליגן סעודה פון: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״, זאגט ער צו, אז דוד המלך געפונט זיך דעמאלט׳ס לעבן איהם ביי זיין סעודה, און אויך זאגט ער צו פאר דעם מענטש, אז דער מענטש וועט נישט שטארבן אָן דעם וואס ער וועט זעהן: ״דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״.

און די ווערטער: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ – איז דאך טאקע אויך גימטריא: ״עִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״, ווייל יא ר׳ יוד, וויסן זאלסטו, אז די וועג ווי אזוי א יודיש קינד דארף עסן: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ איז: ״עִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״ – די וועג ווי אזוי א יודיש קינד דארף עסן: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ איז: ״בְּדֶרֶךְ כָּבוֹד״ ווי עס פאסט זיך טאקע פאר: ״דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״, און דאס איז דאך, דורך דעם וואס איז מכבד דעם הייליגן סעודה פון: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ מיט געשמאקע מאכלים און מיט ״פיר ליכט״, אזוי ווי עס ווערט דאך שוין טאקע קלאר דערמאנט אין דעם הייליגן ספר שבחי הבעל שם טוב.

און מען קען דאס טאקע אפשר אויך אריין טייטש׳ן אין דעם פסוק פון: ״וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה״ וגו׳, ווייל די פסוק מיינט דאך אונז דא צו זאגן אזוי, אז: ״וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה״ – אז מענטשן חלומ׳ן טאקע אז: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ איז: ״מֻצָּב אַרְצָה״, אבער אין אמת׳ן איז דאך דאס: ״וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה״ – אבער אין אמת׳ן איז דאך דאס: ״בּוֹקַעַת וְעוֹלָה

עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד", און נישט נאר דעם, נאר: "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" – און אפילו די: "מַלְאָכִים".. [וואס די ווארט: "מַלְאָכִים" קען מען דאך אויך טייטש'ן "שלוחים", אזוי ווי מיר געפונען דאך שוין טאקע קלאר אין פרשת וישלח, אז רש"י הק' האט דעמאלט'ס געדארפט זאגן אז מען רעדט דארטן פון: "מַלְאָכִים מַמָּשׁ" – רש"י הק' האט דעמאלט'ס געדארפט זאגן אז מען רעדט דארטן פון "אמת'ע מלאכים", איז דאך געדרונגען פון דעם, אז עס איז דא אסאך מאל וואס "מלאכים" מיינט יא "שלוחים", און ממילא דער הייליגער תורה הק' זאגט אונז דא אזוי, אז] אפילו די: "שַׂרְפֵי מַעְלָה" ווי: "דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם" און זיין גאנצע פעמליא, זענען אויך: "עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" – קומען אויך צו גיין צו דעם הייליגן סעודה פון: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה".

און עס שטייט דאך שוין טאקע אויך פון צדיקים, אז דוד המלך קומט דאך נישט "אליין" צו די: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה", נאר ער קומט צוזאמען מיט אסאך: "מַלְאָכִים" וואס באגלייטן איהם.

און לויט דעם קען מען דאך טאקע טייטש'ן דעם פסוק דא לפי פשוטו, אז: "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים" זענען טאקע: "עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" ביי דעם הייליגן סעודה פון: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה", און אלעס לכבוד דער יוד וואס איז מקיים די הייליגע סעודה פון: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה".

און די ווארט: "דָּוִד" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "דַּי" און: "יַד", ווייל יא ר' יוד, דו זאלסט וויסן אז ווען: "דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם" קומט אראפ צווישן אונז ביי: "סְעוּדַת דָּוִד מַלְכָּא מְשִׁיחָא", זאגט ער דעמאלט'ס: "דַּי" פאר די אלע: "צָרוֹת יִשְׂרָאֵל", און ער נעמט דאס דעמאלט'ס מיט צוזאמען

מיט זיך ווען ער גייט צוריק ארויף אויבן אין הימל, און ער איז דאך דעמאלט׳ס אויך: ״מַמְלִיץ טוֹב״ אויף יודישע קינדער, און ער געבט דאך אונז דעמאלט׳ס אויך א: ״יַד״, און ער פועל׳ט דאך דעמאלט׳ס אויס פאר אונז אלעס גוט׳ס ברוחניות ובגשמיות.

און ממילא דאס איז פשט דא אין דעם פסוק פון: ״וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה״ וגו׳, אז: ״עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ״ – אז דער גרויסער: ״שָׂרָף דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״ איז: ״עוֹלֶה״ לַשָּׁמַיִם כדי צו קענען אויס פירן דעם: ״יֹרְדִים״ – דער גרויסער: ״שָׂרָף דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם״ איז: ״עוֹלֶה״ לַשָּׁמַיִם כדי צו קענען צוריק אראפ ברענגען אלע גוטע: ״הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת״ פאר יודישע קינדער, און אלעס אין דעם גרויסן זכות פון מקיים זיין: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״ ווי עס דארף צו זיין.

און ביי אט די הייליגע סעודה פון: ״סְעוּדַת דָּוִד מַלְכָּא מְשִׁיחָא״ האבן דאך שוין צדיקים באוויזן גאר גאר גרויסע מופתים ממש למעלה מדרך הטבע, ממש אזוי ווי די: ״נֵס חֲנֻכָּה״, וואס ביי די: ״נֵס חֲנֻכָּה״ האבן דאך די יודישע קינדער געהאט: ״נִסִּים גְּלוּיִים לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבַע״, און אין דעם זכות פון: ״סְעוּדַת דָּוִד מַלְכָּא מְשִׁיחָא״ האבן דאך שוין טאקע צדיקים ממשיך געווען גאר גרויסע ישועות פאר כלל ישראל.

און עס איז דאך שוין טאקע אויך מרומז אין די וואכעדיגע פרשה א שייכות פון דעם הייליגן יום טוב: ״חֲנוּכָּה״ צו: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״, ווייל אין די וואכעדיגע פרשה ווערט דאך דערמאנט די ווערטער: ״סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה״ וואס דאס גייט דאך ארויף אויף: ״סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה״, ווי דערמאנט, און ביי דעם הייליגן יום טוב פון: ״חֲנוּכָּה״ איז דאך דא די הייליגע מנהג פון

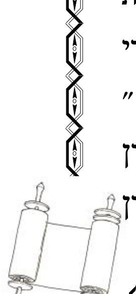

שפילן "דריידל", און אויף די "דריידל" איז דאך אויס געקריצט די הייליגע ווערטער: "נֵס גָּדוֹל הָיָה שָׁם".

און די ווערטער: "**נֵס גָּדוֹל הָיָה שָׁם**" – איז דאך טאקע אויך סופי תיבות: "הַסֻּלָּם" – דער באקאנט'ער: "סֻלָּם" וואס ווערט דאך שוין דערמאנט אין "פרשת ויצא", און די: "סֻלָּם" גייט דאך ארויף אויף: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה", אזוי ווי מיר האבן דאך שוין טאקע פריער דערמאנט, ווייל יא ר' יוד, צדיקים האבן ממשיך געווען ביי: "סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה" גאר גרויסע ישועות ורפואות פאר יודישע קינדער: "לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבַע", פונקט אזוי ווי ביי די צייטן פון די הייליגע חשמונאים וואס עס איז געווען דעמאלט'ס: "נִסִּים גְּלוּיִים לְמַעְלָה מִדֶּרֶךְ הַטֶּבַע", און אלעס אין דעם גרויסן זכות פון מקיים זיין דעם הייליגן סעודה פון: "סְעוּדַת דָּוִד מַלְכָּא מְשִׁיחָא":

וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ: צווישן די מענטשן וועלכע האבן געוואַרט אריין צו גיין צום הייליגן בעל נועם אליעזר מסקולען זצ"ל, האט זיך געפונען א יודישע פרוי מיט נישט קיין ערליכע אויס זעהן ל"ע, זי איז געזעצן אינגאנצן א פאר ביטערט'ע, די יונגע רעבעצין ריזל ע"ה האט איר אריין גענומען צום רבי'ן, און דארט האט זי מיט געוויין דערציילט די צרה וואס דרוקט איר אויפן הארץ, פאר איר זוהן וועלכע באזיצט א הויכראנגיגן פאסטן, איז געשעהן גאר א מאדנע אומגליק, זיין קאפ האט זיך איהם אויס געדרייט

אויף גאר א שטארקן אופן, ממש צו די פלייצע... "דער ראבינער מוז מיר העלפן"..! די דאקטורים קענען דא גארנישט טאן"..!

די רבי האט געהייסן איר פרעגן צו איר זוהן לייגט תפילין, די פרוי האט ניט אמאל געוואוסט וואס עס מיינט, און איר זוהן האט מסתמא זיכער נישט געוואוסט, די רבי האט באפוילן זי זאל איהם פרעגן דערוועגן.

ווען די פרוי איז אהיים געקומען איז שוין געווען ביינאכט, זי האט נאך נישט געקענט באשליסן ביי זיך ווי אזוי אָן צו הייבן דעם געשפרעך מיט איר זוהן וועגן די תפילין, האט זי עס אפ געשטופט, און דערווייל האט זיך איר זוהן א פארווייטאגט'ער געלייגט שלאפן.

אינדערפרי קומט ער צו לויפן צו זיין מאמע גענצליך אן איבעראשט'ער, ער האט זיך גע'חלומ'ט, ווי עס קומט צו איהם א יוד מיט עפעס א ספעציעל'ע הדרת פנים, ער טוט איהם אָן קעסטעלעך אויפן קאפ, און אויך עפעס אויף די האנט, און זיין קאפ נעמט זיך צוריק דרייען פון זיך אליין.

דער זוהן רייבט זיך די אויגן, צו ער חלומ'ט, צו ער איז וואך, ער באטראכט זיך, און ער קען נישט גלייבן וואס ער זעהט, מיין קאפ..! מיין קאפ איז גלייך: "כְּאַחַד הָאָדָם".

ווי די מאמע האט דאס געהערט און געזעהן, האט זי א באגייסטערט'ע געזאגט, קום מיט מיר, און איך וועל דיר נעמען צו דער ראבינער ביי וועמען איך האב נעכטן דערמאנט דיין נאמען פאר א ישועה.

אנקומענדיג צום רבי'ן, ווי דער זוהן האט נאר געגעבן א בליק אויפן רבינ'ס הייליגן צורה, האט ער אויס געשריגן אויפן קול, "אט דאס איז ער".. ! "דאס איז דער יוד וואס איך האב נעכטן געזעהן אין חלום".. ! און דער רבי האט דעמאלט'ס באפוילן אז מען זאל איהם דארטן אויפן פלאץ לייגן תפילין.

און טראץ דעם וואס דאס קינד איז נעבעך געווען אזוי ווי א: "סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה" און ליידער ליידער נישט געלייגט קיין תפילין פאר אזוי פיל יארן, אפילו הכי האט ער אבער נאך אלץ זוכה געווען צו דעם: "וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה" דורך דעם: "וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" – דורך די כח פון א: "צַדִּיק אֱמֶת" וואס איז געווען בטל ומבוטל פאר יעדע יודיש קינד און זיך אראפ געלאזט צו א יעדע יודיש קינד בלי שום יוצא מן הכלל מיט א אמת'ע: "אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת" אויף יעדן טריט און שריט, און מיט זיין גרויסן כח האט ער ארויף געלייגט אויף נאך א יוד דעם הייליגן קרוין פון: "תְּפִלִּין שֶׁבְּרֹאשׁ וְשֶׁפַע קֹדֶשׁ וּמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת".

און עס איז אינטערעסאנט אָן צו מערקן, אז די ווערטער: "וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה" – איז דאך טאקע אויך גימטריא: "רַבֵּינוּ אֱלִיעֶזֶר זוּסְיָא מִסְקוּלֶען".. מיטן אות י' – מיט דעם "יודיש קינד" וואס ער האט איהם אָן געטוהן תפילין און מקרב געווען: "לְאָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם":

אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי

וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וגו': צדיקים האבן געזאגט, אז מען קען אסאך מאל הערן ווי מענטשן זאגן אז: "איך בין נישט אין די מָאד" [גיסט'ע] יעצט.. האבן צדיקים געזאגט, אז וואס הייסט דו ביזט

נישט אין די "מָאד" יעצט צו לערנען און דאווענען..?! עס שטייט דאך שוין בפירוש "אין פרשת ויצא" אז אונזער הייליגע זיידע יעקב אבינו האט געזאגט, אז: "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי" – אז דער "אייבערשטער" איז מיין "מָאד"..! און ממילא וואס הייסט אז דו ביזט "מָאדִי"..?! אמאל ביזטו יא אין די "מָאד", צו דינען דעם אייבערשטן.. און אמאל נישט, "אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי" – דער "אייבערשטער" איז מיין "מָאד":

וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ

וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ: איינמאל ווען די סקולענ'ע רעבעצין ריזל ע"ה איז געשטאנען מיט די אויפצי-קינדער אין דרויסן, ווארטנ'דיג אויפן באס וואס דארף זיי נעמען אין שולע, איז דארטן אויך געשטאנען נאך א מאמע מיט איר קינד, און יענע פרוי האט זיך אָן גערופן, "אוי א בראך"..! "דאס לעבן איז דאך אזוי שווער"..!

די רעבעצין האט זיך דערשראקן, זי איז נאך געווען גאנץ פריש נאכן ארויס קומען פון ראמעניע, און זי האט געמיינט אז אין דעם גאלדענעם אמעריקא איז קיין צרות נישט פאראן, און דא הערט זי אזא ווייטאגליכ'ן אויס דרוק..?! וואס האט פאסירט..?! האט זי פראבירט צו פרעגן.

די פרוי האט גענומען דערציילן איר "בראך", זי האט דערציילט פאר די רעבעצין, אז זי האט געוואלט קויפן א מאנטל פאר איר טאכטער א צוועלעף-דרייצן יעריג קינד, און זי איז צוליב דעם געגאנגען אין פילע

געשעפטן, און ענדליך האט זי געטראפן א שיינעם גוט׳ן מאנטל פאר פערציג דולער, האט זי עס געקויפט, און אהיים געברענגט.

איר טאכטער האט עס אָן פראבירט און הנאה געהאט ווי גוט עס שטייט אויף איר, נאר פלוצלונג... האט זי א קוק געטאן אויף די ״לעבל״ פון דעם קלייד, (די צעטעל׳ע וואו עס שטייט די נאמען פון דעם פאבריק), און עס איז איר ווייזט אויס נישט געפאלן, ווייל עס האט נישט געהאט דעם קלינגעדיג׳ן נאמען פון די גאנגבארע פאבריקן, זי האט געגעבן א ווארף אראפ דעם קלייד זאגענדיג ענטשלאסן, ״אזאנ׳ס וועל איך נישט אנטאן״..! די פרוי האט ווידער געגעבן א קרעכטץ אויף די לאגע פון דעם יונג׳ן אמעריקאנ׳ער דור.

די רעבעצין איז צו שוידער׳ט געווארן הערנ׳דיג אזא מעשה, גראדע האט איר טאכטער אין דעם זעלב׳ן עלטער זיך אויך געגויטיגט אין א מאנטל, זעהענדיג אויף א געשעפט אויף געשריבן מיט גרויסע ענגלישע בוכשטאבן ״סעיל״, האט זי געפרעגט א פארבייגייער׳ן וואס איז די באדייט פון די ווארט ״סעיל״..?! יענער האט איר ערקלערט, אז דאס מיינט א אויס פארקויף פון ענדע סעזאן, וואו מען קען אלעס טרעפן פאר ביליגער.

אָה..! דאס איז דאך ממש ווי געוואונטשן, האט זיך די רעבעצין געפריידט, זי איז אריין אין געשעפט, און געזוכט א ווייַלע, און געפונען א גוט׳ן מאנטל, און וויסנ׳דיג אז א ארטיקל וואס איז פעלעריג פארקויפט זיך פאר ביליגער.. האט זי פראבירט אויך דאס צו טרעפן, און ווירקליך, אונטער׳ן קאלנער איז געווען א קליין דיפעקט, און צוליב דעם האט דער פארקויפער אראפ געלאזט די פרייז ביז פינעף דאלער, נישט מער..! אויך אין א קלייד

האט זיך דאס קינד געגוויטיגט, האט די רעבעצין געטראפן נאך עפעס א מציאה, א שיינע סאמעט׳ע קלייד פאר בלויז זעקס דאלער..!

א צופרידענ׳ע איז זי אהיים מיט די קליידער כדי אז די טאכטער זאל עס אָן פראבירן, אבער צום ערשט האט איר די רעבעצין געזאגט אלץ א הקדמה, אז וויבאלד דו ביזט ב״ה געוואקסן, און דו נויטיגס׳ט זיך אין א נייעם מאנטל און קלייד, האבן מיר באשלאסן דיר עס צו קויפן, עס האט טאקע געקאסט, אבער דו דארפסט דאך עס, דער מאנטל האט געקאסט גאנצע פינעף דאלער, און די קלייד נאך טייערער, גאנצע זעקס דאלער..!

אפשר מוז איך נישט ביידע..?! די פראגע איז געווען די ערשטע רעאקציע פון די פיין ערצויגענ׳ע טאכטער, ״אפשר זאל מען געבן די מאנטל פאר.. [די יונגער׳ע שוועסטער].. און איך וועל ווייטער גיין מיט די אלטע..?!

ניין, האט די רעבעצין געזאגט, מיט א אינערליכ׳ע צופרידנהייט, דו דארפסט אויס זעהן לייטיש, און דער מאנטל דארף נישט זיין קורצער ווי די קלייד, און מיר ווילן דו זאלסט באנייען די קלייד לכבוד די חתונה פון דעם פעטער, וואס וועט אי״ה באלד פארקומען, אבער דו זאלסט וויסן צו שעצן און היטן אויף די קליידער.

איך מעג דערציילן מיינע חבר׳טעס וויפיל עס האט געקאסט..?! האט זי געפרעגט ווען אירע אויגן גלאנצן, זיכער קענסטו עס דערציילן..! האט זי די רעבעצין גע׳ענטפערט, און אזוי פלעגט זי איין באקן אין די קינדער א שמחה און א שטאלץ מיט יעדע זאך וואס מען פארמאגט נאר, צו עס איז

בילִיג אדער טייער, ניי אדער אלט, און זי פלעגט כסדר זאגן, אז "וואס ביליג איז טייער", און אז "די גרעסטע מציאה איז ווען מען קויפט נישט".

אזוי אויך פלעגט זי זאגן, אז קינדערלעך..! מיר "וואוינען" אין אמעריקא, אבער מיר "זענען" נישט קיין אמעריקאנ'ער..! און מיר לויפן נישט נאך די אלע לוקסוס וואס די גאס פארקויפט אונז, ווייל קינדערלעך..! דער קויפער [כופר] האט זיך געשמד'ט – דער וואס מוז אפ קויפן אלעס וואס די גאס פארקויפט איהם, דער פארט ליידער אפ פון דעם אידיש'ן וועג רח"ל.

אבער מיר אידן זענען נישט אזוי, נאר מיר אידן זענען זיך: "מִסְתַּפֵּק בְּמוּעָט", און מיר פרייען זיך מיט וואס מיר פארמאגן, און מיר פרייען זיך מיט אלע גוטע זאכן וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן, און מיר רעדן זיך ח"ו נישט אפ, נאר מיר דאנקען און לויבן דעם הייליגן באשעפער אויף אלע זיינע חסדים וואס ער טוט מיט אונז, און אויך אויף דעם וואס: "וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ":

און מיט דעם ענדיגן מיר: אז מיר זאלן זוכה זיין אז ווען עס וועט זיין: "אָסֻרָה נָּא" – ווען מען וועט אוועק גיין פון דעם גרויסן התעוררות, זאל אבער נאך אלץ זיין: "וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה"..!

תם ולא נשלם!
שבח ושירה לאל בורא עולם!

לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי..!

יצא לאור העולם בעזרת השם יתברך

ערש"ק פרשת ויצא שנת תשפ"ו

ע"י תלמידי וחסידי סקולען

בעירנו בית שמש ת"ו

סקולען

בית שמש

ע"ש רבוה"ק זיע"א

בנשיאות ראש חבורתינו שליט"א